

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مشروح مذاکرات شورای نگهبان

سال ۱۳۹۲

بخش اول

(فروردین تا شهریور)

پژوهشگاه شورای نگهبان

سرشناسه: جمعی از پژوهشگران
عنوان و نام پدیدآور: مشروح مذاکرات شورای نگهبان، سال ۱۳۹۲، بخش اول (فروردین تا شهریور)
تحقیق و تنقیح جمعی از پژوهشگران.
مشخصات ناشر: تهران: شورای نگهبان، پژوهشکده شورای نگهبان، ۱۳۹۵.
ISBN : 978-600-8378-04-4
۱۳۴ ص.؛ ۲۲ × ۲۹ س.م.
وضعیت فهرست نویسی: فیپا
یادداشت: نمایه.
موضوع: شورای نگهبان -- صورت مذاکرات
موضوع: Shoraye negahban -- Publication of proceeding
رده بندی کنگره: ۱۳۹۲ م۹ش/ KMH۲۵۱۲
رده بندی دیویی: ۳۴۹/۵۵۰۵
شماره کتابشناسی ملی: ۴۴۵۱۴۶۱

مشروح مذاکرات شورای نگهبان سال ۱۳۹۲ بخش اول (فروردین تا شهریور)

تحقیق و تنقیح: جمعی از پژوهشگران به ترتیب حروف الفبا:

حسن افراسیابی، عمار امیری آرانی، محمدحسن باقری، محمدبرزگر خسروی، عباس حسن خانی، سعید رحمانیان، علی زمانیان
جهرمی، حمیدرضا صادقیان، سید محسن طاهری، حسین فاتحی زاده، کاظم کوهی اصفهانی و فهیم مصطفی زاده
پیاده سازی و تنظیم: سید حامد چاوشی، محمدحسن سامع، علیرضا صحت قول نیکی، یاسر مجاهد، رضا نادى زاده و سعید همّت یار

ناشر: پژوهشکده شورای نگهبان

چاپ اول: پاییز ۱۳۹۵ - تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۳۷۸-۰۴-۴

قیمت: ۸۵۰۰۰ تومان

تهران، خیابان شهید سپهبد قرنی، کوچه شهید دهقانی نیا (خسرو سابق)، پلاک ۱۲

فکس: ۰۲۱- ۸۸۳۲۵۰۸۰

تلفن: ۰۲۱- ۸۸۳۲۵۰۴۵

www.shora-rc.ir

nashr@shora-rc.ir

مشروح مذاکرات جلسه ۱۳۹۲/۱/۲۸

مشتمل بر موضوعات زیر:

- (۱) نطق پیش از دستور
- (۲) طرح اصلاح موادی از قانون تشکیلات، وظایف انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران (اعاده شده از شورای نگهبان)

آقای کدخدایی - بسم الله الرحمن الرحيم.

من در رابطه با این مصوبه و ابهامی که بزرگواران، هفته گذشته نسبت به ماده (۱) آن داشتند،^۳ یک توضیحی خدمت آقایان بدهم. علی‌رغم ایرادی که ما سال ۱۳۸۱ [نسبت به تجميع حوزه‌های انتخاباتی در تهران] گرفته بودیم،^۴ [در سال ۱۳۸۵] انتخابات شوراهای اسلامی شهر و روستا در حوزه‌ی شهر ری و شمیرانات و تهران، به صورت یک‌جا برگزار شد؛ یعنی باز خلاف قانون انجام شد. مدتی بود که دولت می‌خواست این تفکیک را

را در جلسه‌ی مورخ ۱۳۹۲/۱/۲۱ بررسی کرد و نظر خود مبنی بر مغایرت برخی از مواد این مصوبه با قانون اساسی را طی نامه شماره ۹۲۳۰/۴۹۹۱۸ مورخ ۱۳۹۲/۱/۲۴ به مجلس شورای اسلامی اعلام کرد. در نهایت، با اصلاحات مورخ ۱۳۹۲/۱/۲۷ مجلس، این مصوبه در مرحله دوم رسیدگی در جلسه‌ی مورخ ۱۳۹۲/۱/۲۸ شورای نگهبان بررسی شد و نظر شورا مبنی بر عدم مغایرت آن با موازین شرع و قانون اساسی طی نامه‌ی شماره ۹۲۳۰/۴۹۹۱۸ مورخ ۱۳۹۲/۱/۲۸ به مجلس شورای اسلامی اعلام شد.

۲. ماده (۱) طرح اصلاح موادی از قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۹۱/۱۲/۲۷: «ماده ۱- یک تبصره به ماده (۱۲) قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵/۳/۱ و اصلاحات بعدی آن به شرح ذیل الحاق می‌شود:

تبصره- در محدوده شهری تهران که شامل ری و شمیرانات نیز می‌باشد، یک شورای اسلامی شهر تشکیل می‌شود.»

۳. بند (۱) نظر شماره ۹۲۳۰/۴۹۹۱۸ مورخ ۱۳۹۲/۱/۲۴ شورای نگهبان: «۱- در ماده یک، از آنجا که در حال حاضر، ری و شمیرانات دو شهرستان جداگانه محسوب می‌شوند، لذا تبصره ماده یک از این حیث که مشخص نیست آیا منظور از این مصوبه تغییر در تقسیمات کشوری و الحاق ری و شمیرانات به شهرستان تهران می‌باشد که به حذف الزامات اجرایی و قانونی ناشی از شهرستان بودن ری و شمیرانات خواهد انجامید یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام، اظهار نظر خواهد شد.»

۴. ماده (۴) طرح اصلاح قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۸۱/۷/۱۷: «ماده ۴- ماده و تبصره زیر به عنوان ماده (۲) مکرر) به قانون الحاق می‌شود:

ماده ۲ مکرر- شورای روستا، بخش، شهر، شهرستان و استان در واحدهایی از تقسیمات کشوری تشکیل می‌شود که طبق قوانین و مقررات مربوط به نام ده (روستا)، بخش، شهر، شهرستان و استان شناخته شده باشد.

تبصره- شورای شهر در تهران بزرگ شامل شهرهای تهران، ری و تجریش بوده و با تابعیت شهرستان تهران تشکیل می‌شود.»

نظر شماره ۸۱/۳۰/۱۸۲۰ مورخ ۱۳۸۱/۸/۱۵ شورای نگهبان در خصوص طرح یک فوریتی اصلاح قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۸۱/۷/۱۷ مجلس شورای اسلامی: «در قانون اساسی برای هر شهر، جداگانه شورای شهر در نظر گرفته شده است، لکن در تبصره ماده (۲) مکرر) موضوع ماده (۴) مصوبه، برای سه شهر تهران، ری و تجریش مجموعاً یک شورا در تهران منظور شده است؛ لذا این تبصره مغایر اصل یکصدم قانون اساسی شناخته شد.»

تلاوت آیاتی از کلام‌الله مجید

نطق پیش از دستور

آقای جنتی - اَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله رب العالمين و صَلَّى اللهُ عَلَى سَيِّدِنَا وَ مَوْلَانَا اَبِي الْقَاسِمِ مُحَمَّدٍ وَ عَلَى اَهْلِ بَيْتِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ الْمُعْصومِينَ. با عرض تسليت به مناسبت ايام سوگواری حضرت فاطمه زهرا سلام الله عليها و درود و سلام بر همه شیعیان و عزادارانشان و آنهایی که در این ايام، مجالسی بر پا کردند و عزاداری کردند و از مقام عصمت حضرت زهرا سلام الله عليها تجلیل کردند. کسانی که وسیله شهادت ایشان را فراهم کردند، خانواده پیامبر عزیز را بعد از رحلت ایشان در مدت کوتاهی داغدار کردند. این مصیبت را به حضرت ولی عصر سلام الله عليه تسليت عرض می‌کنیم. همان طور که دستور جلسه را مطالعه فرموده‌اید، موضوعات در دستور بررسی امروز، به جز نامه‌های دیوان عدالت اداری، یکی دو مورد بیشتر نیست که البته بررسی همین یکی دو مورد، قدری معطلی دارد.

طرح اصلاح موادی از قانون تشکیلات، وظایف

انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب

شهرداران (اعاده شده از شورای نگهبان)

منشی جلسه - «طرح اصلاح موادی از قانون تشکیلات، وظایف

انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران»^۱

۱. طرح اصلاح موادی از قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران در تاریخ ۱۳۹۱/۱۲/۲۷ به تصویب نمایندگان مجلس شورای اسلامی رسید. این مصوبه، مطابق با روند قانونی پیش‌بینی شده در اصل (۹۴) قانون اساسی، طی نامه‌ی شماره ۱۶۱/۸۰۰۴۸ مورخ ۱۳۹۱/۱۲/۲۸ به شورای نگهبان ارسال شد. شورای نگهبان این مصوبه

یا این تبصره را حذف کنند یا بگویند شهر ری و شمیرانات تهران، مجموعاً با تهران یک شهر هستند.

آقای هاشمی‌شاهرودی - بله، فرمانداری [شهر ری] را حذف کنند [تا شهر ری، ملحق به شهر تهران باشد و یک شهر مجزایی تلقی نشود].

آقای کدخدایی - بله، گفتند [در مصوبه‌ی اصلاحی] تقسیمات کشوری را ...

آقای هاشمی‌شاهرودی - مجلس می‌توانسته [تقسیمات کشوری را تغییر دهد].

آقای کدخدایی - این مسئله‌ای است که اتفاق افتاده است و حالا باید به نوعی حل شود.

آقای هاشمی‌شاهرودی - الآن دارند بر شورای نگهبان فشار می‌آورند که خلاف نظر سابقش نظر بدهد [و به یکسان‌شدن حوزه انتخاباتی تهران، شهر ری و تجریش ایراد نکیرد].

آقای علیزاده - الآن این اصلاحی که نمایندگان مجلس نسبت به این ماده انجام داده‌اند، با این توجیه بوده است. این نکته را توجه بفرمایید. در خود [اصل (۱۰۰)] قانون اساسی آمده که در شهر، شورای اسلامی شهر تشکیل می‌شود. [با این مصوبه، نمایندگان مجلس در حقیقت] می‌گویند که ما کل اینها [تهران و شهر ری و تجریش] را از جهت قانونی یک شهر می‌دانیم.

آقای مدرسی‌یزدی - خب این را رسماً اعلام کنند.

آقای علیزاده - [در اصلاحیه] همین را نوشته‌اند دیگر.

آقای هاشمی‌شاهرودی - خب تقسیمات کشوری را درست کنند.

آقای علیزاده - الآن هم [تهران، شهر ری و تجریش] یک شهر است؛ کل اینها یک شهردار دارد و شهردار همه‌ی (۲۲) منطقه‌ی تهران یک نفر است.

آقای هاشمی‌شاهرودی - فرمانداری‌شان متفاوت است.

آقای علیزاده - درست است. این مصوبه می‌گوید ما به شوراهای شهرستان این مناطق کاری نداریم. شوراهای شهرستان این جاها طبق قانون تشکیل بشود. شمیرانات، لواسان و ... شوراهای خودشان را داشته باشند و مثلاً شورای شهرستان لواسان، مطابق قانون اساسی [از شورای شهرستان تهران] جدا باشد.^۲

انجام بدهد، منتها نسبت به تفکیک شمیرانات از تهران مشکل دارد؛ چون از جهت جمعیتی و جغرافیایی شمیرانات به تهران ملحق شده است، ولی به هر حال چون فرمانداری مستقل دارد، از جهت قانونی، تفکیک آن از تهران منعی ندارد. [با این حال] دولت، [تنها حوزه‌ی انتخابیه] شهر ری را از تهران مستقل کرد. [در مقابل] مجلس هم [که مخالف این تفکیک بود]، قانون شوراها را [با ارائه‌ی طرح اصلاح موادی از قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران در تاریخ ۱۳۹۱/۱۲/۲۷] اصلاح کرد و اعلام کرد که تهران و شهر ری و شمیرانات باید یک حوزه انتخاباتی محسوب بشود. بعد از اینکه ما [نسبت به این مصوبه‌ی مجلس، طی اظهار نظر شماره ۹۲/۳۰/۴۹۹۱۸ مورخ ۱۳۹۲/۱/۲۴] ایراد گرفتیم، مجلس تلاش کرد که سریع‌تر این مصوبه را اصلاح کند و قبل از شروع ثبت‌نام [برای انتخابات شوراها]، این مصوبه لازم‌الاجرا بشود که خب، نشد. البته اینکه شهر ری، تهران و شمیرانات یک شورای اسلامی شهر داشته باشند، خلاف قانون اساسی است. در واقع گرایش قانون اساسی به تفکیک شوراهای محلی است. ما خودمان باید با مجلس بنشینیم و صحبت کنیم و ببینیم چطور می‌توانیم این مشکل را حل کنیم. نمایندگان در مورد این مسئله با آقای لاریجانی [رئیس مجلس شورای اسلامی] صحبت کرده بودند. آقای لاریجانی با ما تماس گرفتند و گفتند که برای حل این مسئله، بیایید تا بنشینیم و این مشکل را حل کنیم. قرار شد که به نوعی موضوع این مصوبه را اصلاح بکنند [که مغایرت آن با قانون اساسی برطرف شود]. البته دیگر فرصت نشد که همه‌ی آقایان اعضای شورای نگهبان در جلسه‌ی اصلاح مصوبه حضور داشته باشند. [با من] تلفنی صحبت کردند و من هم با حاج آقای علیزاده صحبت کردم و قرار شد که مصوبه را به این شکل تنظیم بکنند. البته باز اگر آقایان نظری دارند، بفرمایند. الآن مجلس بدون ذکر این تفکیک، در اصلاحیه [مصوب ۱۳۹۲/۱/۲۷] گفته است: «در محدوده شهری تهران، ری و تجریش، فقط یک شورای اسلامی شهر تشکیل می‌شود.»^۱

آقای هاشمی‌شاهرودی - اینکه مثل همان مصوبه‌ی سابق است.

آقای کدخدایی - بله. البته پیشنهاد اصلی ما این بود که اصلاً اینها

۲. «شهرستان شمیرانات به استناد مصوبه شماره ۵۶۵/ت/۸۷۱۸ مورخ ۱۳۶۶/۷/۲۵ هیئت وزیران، متشکل از دو بخش (رودبار قصران و لواسانات) و سه شهر (تجریش، لواسان، اوشان فشم میگون) است و در سال ۱۳۹۱ شهر شمشک به عنوان چهارمین شهر شهرستان با ادغام شش روستا در بخش رودبار قصران ایجاد گردید.» (به نقل از سایت فرمانداری شمیرانات به آدرس www.shemiran.ostan-th.ir)

۱. متن مصوبه‌ی اصلاحی مورخ ۱۳۹۲/۱/۲۷ مجلس شورای اسلامی: «تبصره موضوع ماده (۱) طرح، به شرح زیر اصلاح می‌شود:
تبصره- در محدوده شهری تهران، ری و تجریش، فقط یک شورای اسلامی شهر تشکیل می‌شود.»

بیست و دو تا ناحیه شهرداری دارد.^۳ الآن اداره ثبت اسناد و املاک شهرستان شمیرانات و شهر ری هم جزء یکی از نواحی تهران و زیرمجموعه‌ی تهران است.^۴

آقای امیری - [ادارات ثبت شهر ری و شمیرانات] یکی از نواحی تهران است.

آقای علیزاده - بله، همه‌ی امور این شهرها این‌طوری است [که زیرمجموعه‌ی تهران است]. اینها [= نمایندگان مجلس] می‌گویند ما کاری به شورای شهرستان شمیرانات نداریم. طبق قانون اساسی، برای این سه تا شهرستان به صورت جداگانه شورای شهرستان هم داریم. اما مثل سابق که کل شهر تهران [شامل شهر ری و شمیران] یک شهر بوده [و یک شورای شهر داشته]، به همان صورت باشد. الآن هم خود دولت، [در اقدام اخیرش] شمیران را از تهران جدا نکرده است و همچنان [شورای اسلامی شهر] شمیران با تهران یکی است؛ چون از جهت شهری، اصلاً شمیران از شهر تهران قابل تفکیک نیست.

آقای کدخدایی - دولت الآن فقط می‌خواست شورای اسلامی شهر ری را از شورای شهر تهران جدا کند.

آقای یزدی - اشکال قبلی شورا، همچنان به این عبارت اصلاحی مجلس وارد است، منتها «شمیران» در این ماده‌ی اصلاحی نیست: «در محدوده شهری تهران، ری، تجریش...».

آقای هاشمی‌شاهرودی - حالا [شمیرانات] فرمانداری دارد و شهر مستقلی محسوب می‌شود.

آقای علیزاده - الآن در توضیحی که نمایندگان مجلس داده‌اند، می‌گویند: تشکیل یک شورای اسلامی شهر در محدوده شهری تهران و ری اشکالی ندارد.

آقای اسماعیلی - بله.

آقای مدرسی‌یزدی - مصوبه‌ی قبلی هم همین بود.

آقای علیزاده - نه، مصوبه‌ی قبلی به این صورت نبود.

آقای هاشمی‌شاهرودی - پس چرا در سال ۱۳۸۱ [نسبت به تجمیع حوزه‌های انتخابیه، در شورای نگهبان] اشکال گرفتید؟

آقای امیری - علاوه بر توضیحاتی که حاج‌آقای علیزاده فرمودند، امروز ظاهراً آقای مشاور رئیس مجلس تماس گرفته بود و

آقای هاشمی‌شاهرودی - [شورای اسلامی] شهرستان ری چطور؟
آقای علیزاده - [شورای اسلامی] شهرستان ری هم جدا باشد. منتها شورای اسلامی شهر، به صورت کلی، به عنوان «تهران بزرگ»، یکی باشد. آنها [= نمایندگان مجلس] از جهت شهری می‌گویند مجموع اینها فقط یک شورای شهر داشته باشند.

آقای مدرسی‌یزدی - یعنی دو تا شورا باشد؟

آقای علیزاده - نه.

آقای کدخدایی - نه، یک شورا می‌شود.

آقای علیزاده - الآن هم چنین وضعیتی را داریم. شهر یک شورای جداگانه دارد؛ شورای شهرستان هم از مجموع شوراهای بخش و دهستان و ده، یک شورایی به نام شورای شهرستان را تشکیل می‌دهند.^۱ نمایندگان مجلس با این مصوبه می‌گویند ما شورای شهرستان‌ها را حذف نمی‌کنیم که خلاف قانون اساسی باشد، بلکه الآن کل شهر تهران را به عنوان یک شهر می‌دانیم [و لذا یک شورای اسلامی شهر هم خواهد داشت].^۲

اگر اشتباه نکنم، الآن ظاهراً تهران، شمیران و ری جمعاً به عنوان «تهران بزرگ» است و شهرداری تهران، متشکل از همه‌ی اینها،

۱. ماده (۱۰ مکرر) قانون تشکیلات، وظایف و انتخاب شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران الحاقی ۱۳۸۲/۰۷/۰۶: «ماده ۱۰ مکرر- شورای شهرستان از نمایندگان شوراهای شهرها و بخش‌های واقع در محدوده آن شهرستان که در مرحله اول با رأی اکثریت مطلق و در صورت عدم احراز در مرحله دوم با رأی اکثریت نسبی هر یک از شوراهای مزبور انتخاب و معرفی شده‌اند، تشکیل می‌گردد.

تبصره ۱- در شورای شهرستان، از شورای هر بخش یک نفر و از شورای هر یک از شهرهای تا پانصد هزار نفر جمعیت یک نفر و بیش از پانصد هزار نفر جمعیت دو نفر و شهر تهران سه نفر عضویت خواهند داشت.

تبصره ۲- تعداد اعضای شورای شهرستان حداقل پنج نفر می‌باشد. چنانچه تعداد شهرها و بخش‌های یک شهرستان کمتر از پنج باشد، کسری تعداد اعضای شورای شهرستان تا پنج نفر به نسبت جمعیت هر بخش یا شهر، از شورای بخش یا شهر مربوط تأمین می‌شود. در هر صورت هر بخش یا شهر نباید بیش از دو نفر نماینده در شورای شهرستان داشته باشد. شهرستان‌هایی که فقط یک بخش و یک شهر داشته باشند، از محدودیت داشتن دو نفر نماینده در شورا، مستثنی می‌باشند.»

۲. قانون تعیین محدوده حوزه‌های انتخاباتی مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۶۶/۱/۳۰: «ماده واحده- از تاریخ تصویب این قانون، محدوده حوزه‌های انتخاباتی مجلس شورای اسلامی با رعایت اصل ۶۴ قانون اساسی به شرح جدول زیر شامل ۱۹۶ حوزه انتخابیه با دو بیست و هفتاد نفر نماینده خواهد بود:

حوزه انتخابیه تهران و ری و شمیران، شامل حوزه انتخابیه شهرستان تهران (شامل: شهر تهران، بخش مرکزی و بخش کن)، شهرستان ری (شامل بخش مرکزی، بخش فشافویه، بخش کهریزک، بخش اسلامشهر) و شهرستان شمیرانات (شامل بخش مرکزی، بخش رودبار قصران، بخش لوسانات) به تعداد سی نماینده.»

۳. «شمیران، تحت نظارت مناطق (۱) و (۴) و شهر ری تحت نظارت منطقه (۲۲) شهرداری تهران اداره می‌شود.» (به نقل از سایت شهرداری تهران به آدرس www.tehran.ir)

۴. جهت مشاهده ادارات زیرمجموعه اداره کل ثبت اسناد و املاک تهران، نگاه کنید به www.th.saa.ir

شوراهای شهر ری، تهران و شمیرانات یک شورای شهر دارند.
آقای عزیززاده - الان همه‌ی جای ایران این‌طوری است؛ یک شورای شهر داریم و یک شورای شهرستان.

آقای مدرسی‌یزدی - شورای شهر از چه کسانی تشکیل می‌شود؟ چه کسی به آنها رأی می‌دهد؟

آقای عزیززاده - شورای شهر را مردم انتخاب می‌کنند، ولی اعضای شورای شهرستان را مردم [با رأی مستقیم] انتخاب نمی‌کنند. نمایندگان شوراهای شهرها و بخش‌های واقع در محدوده‌ی آن شهرستان، جمع می‌شوند و چند نفر از میان خودشان را انتخاب می‌کنند که شورای شهرستان را تشکیل می‌دهند.

آقای یزدی - بله، یعنی اعضای شورای شهرستان، منتخبان شوراهای شهرها و بخش‌ها هستند.

آقای عزیززاده - مجلس با این اصلاحیه می‌گوید ما نمی‌خواهیم بگوییم که [شهر ری و شمیرانات] شورای شهرستان نداشته باشند، بلکه ما می‌خواهیم بگوییم شهر تهران که الان [با شهر ری و تجریش] به عنوان یک شهر است و یک شهردار دارد و شورای عالی شهرسازی هم آن را [متشکل از تهران، ری و تجریش] دانسته و بسیاری از ادارات [شهر ری و تجریش] هم زیرمجموعه‌ی شهر تهران محسوب می‌شود، با ری و تجریش یک شورای شهر داشته باشد.

آقای مدرسی‌یزدی - پس چرا قبلاً [در سال ۱۳۸۱ در شورای نگهبان به این مصوبه] اشکال وارد کرده‌اید؟! خب، قبلاً بی‌مورد اشکال وارد کرده‌اید.

آقای هاشمی‌شاهرودی - شهر ری، یک شهر مستقل است؛ غیر از شهر تهران است. در نظام تقسیمات کشوری شهر مستقلی است و فرمانداری دارد. برای همین هم سال ۱۳۸۱ شورای نگهبان به آن مصوبه اشکال کرد و اشکال درستی هم بود.

آقای کدخدایی - درست بود، ولی عملاً هم آنها یک شورای شهر [برای تهران، شهر ری و تجریش] تشکیل دادند.

آقای عزیززاده - فرمانداری برای شهرستان و بخشداری برای بخش است.^۴

آقای هاشمی‌شاهرودی - نه، [شهر ری و شمیرانات] فرمانداری دارد و مستقل است.

می‌گفت که محدوده‌ی شهری را شورای عالی شهرسازی و معماری تعیین می‌کند.^۱ در شورای عالی شهرسازی هم که در همین دولت فعلی بوده، محدوده‌ی شهری تهران را شامل تهران، ری و تجریش تصویب کرده‌اند.^۲ فرمانداری‌های [تهران، ری و شمیرانات] به جای خودش هست و آنها همچنان شهرستان هستند، ولی محدوده‌ی شهری [تهران بزرگ]، این شکلی تعریف شده است. ایشان می‌گفت با توجه به مصوبه‌ی شورای عالی شهرسازی و معماری، محدوده شهری تهران عبارت است از ری، شمیران و تهران. لذا با این وصف، دیگر اشکالی پیش نمی‌آورد.

آقای کدخدایی - شهرداری‌ها هم به همین صورت است [که شهرداری‌های شمیران و ری، زیرمجموعه‌ی شهرداری تهران هستند]. الان در تهران بیست و دو تا منطقه شهرداری داریم.

آقای هاشمی‌شاهرودی - شما در شورای نگهبان در سال ۱۳۸۱، به عین همین تبصره اشکال گرفته‌اید.^۳

آقای مدرسی‌یزدی - آیا قبلاً انتخابات شورای شهر و شورای شهرستان، دو تا بود یا یک انتخابات برای آنها برگزار می‌شد؟

آقای کدخدایی - عملاً یکی بوده است. یعنی الان در دوره‌ی حاضر

۱. ماده (۲) قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۲۲: «ماده ۲- وظایف شورای عالی شهرسازی و معماری ایران به شرح زیر است:

۱- بررسی پیشنهادهای لازم در مورد سیاست کلی شهرسازی برای طرح در هیئت وزیران؛

۲- اظهارنظر نسبت به پیشنهادهای و لوایح شهرسازی و مقررات مربوط به طرح‌های جامع شهری که شامل منطقه‌بندی، نحوه استفاده از زمین، تعیین مناطق صنعتی، بازرگانی، اداری، مسکونی، تأسیسات عمومی، فضای سبز و سایر نیازمندی‌های عمومی شهر می‌باشد.

۳- بررسی و تصویب نهایی طرح‌های جامع شهری و تغییرات آنها خارج از نقشه‌های تفصیلی.

۴- تصویب معیارها و ضوابط و آیین‌نامه‌های شهرسازی.»

۲. بند (۱۱-۴) طرح جامع تهران (طرح راهبردی- ساختاری توسعه و عمران) مورخ ۱۳۸۶/۹/۵ شورای عالی شهرسازی و معماری ایران: «۱۱-۴- هویت بخشی به کالبد شهر با تأکید بر هویت محله‌ای و توجه اساسی به ساختار تاریخی به ویژه پهنه ارزشمند مرکزی که متشکل و محصول پیوند و فرایندهای گسترش سه هسته تاریخی تهران، ری و تجریش است.»

۳. ماده (۴) طرح اصلاح قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۸۱/۷/۱۷: «ماده و تبصره زیر به عنوان ماده (۲ مکرر) به قانون الحاق می‌شود:

ماده ۲ مکرر- شورای روستا، بخش، شهر، شهرستان و استان در واحدهایی از تقسیمات کشوری تشکیل می‌شود که طبق قوانین و مقررات مربوط به نام ده (روستا)، بخش، شهر، شهرستان و استان شناخته شده باشد.

تبصره- شورای شهر در تهران بزرگ شامل شهرهای تهران، ری و تجریش بوده و با تابعیت شهرستان تهران تشکیل می‌شود.»

۴. ماده (۴) قانون تقسیمات کشور و وظایف فرمانداران و بخشداران مصوب ۱۳۱۶/۸/۱۶: «ماده ۴- هر شهرستان را یک نفر فرماندار و هر بخش را یک نفر بخشدار و هر دهستان را یک دهدار و یک یا چند ده را یک کدخدا اداره خواهد نمود.»

۹۲/۳۰/۴۹۹۱۸ مورخ ۱۳۹۲/۱/۲۴ شورای نگهبان، نسبت به الحاق ری و شمیرانات به تهران [ابهام گرفتیم.

آقای علیزاده - ما [در جلسه ی قبل] تصور کردیم که مجلس می خواهد بگوید [تهران، ری و شمیرانات] شهرستان واحدی هستند.

آقای مدرسی یزدی - پس قبلاً اشتباه کردیم.

آقای کدخدایی - نه، در جلسه ی گذشته ابهام گرفتیم؛ ایراد که نگرفتیم.

آقای هاشمی شاهرودی - ما در سال ۱۳۸۱ اشکال گرفتیم و با استناد به همان اشکال، هفته ی قبل ابهام گرفتیم.

آقای سلیمی - الان در اینکه ری و شمیران فرمانداری دارند و از نظر تقسیمات کشوری خودشان شهرستان حساب می شوند، حرفی وجود ندارد. مجلس هم الان مصلحت نمی داند که بگوید این دو شهرستان از شهرستان بودن می افتند و داخل شهرستان تهران می شوند. حالا آنها هم مشکل خودشان را به عهده نمی گیرند. الان شورای شهر تهران شامل بخش شمیرانات و ری هم می شود. حرف آقایان مجلس این است که اگر ما بخواهیم انتخابات مجزایی برای شهر ری یا شهرستان شمیرانات برگزار کنیم، از نظر تفکیک منطقه برای رأی گیری، برایمان ممکن نیست. حرف مجلسی ها این است؛ چون معتقدند عملاً این دو منطقه در دل شهر تهران قرار گرفته اند و چون در دل شهر تهران قرار گرفته اند، از نظر تعریف شهری جزء تهران محسوب می شوند. لذا حالا می خواهند بگویند که در انتخابات شوراهای اسلامی، شهر تهران شامل شمیرانات و ری هم بشود؛ یعنی همان روال گذشته ای که بر خلاف قانون، [شورای اسلامی شهر تهران را به صورت واحد برای شهر ری و شمیرانات هم محسوب کردند و] انتخابات آن را برگزار کردند، می خواهند الان به صورت قانونی با تأییدیه از طرف شورای نگهبان اجرا کنند. اما دولت می خواهد برای این مناطق انتخابات جدایی برگزار کند.

آقای علیزاده - نه، دولت نمی خواهد برای همه ی آنها [انتخابات مجزا برگزار کند].

آقای کدخدایی - دولت می خواهد فقط برای شهر ری انتخابات شوراهای شهر مجزا برگزار کند.

آقای علیزاده - بله، فقط برای شهر ری.

آقای سلیمی - دولت حداقل می خواهد برای یکی از آنها [=شهر ری]، انتخابات شورای شهر مجزا برگزار کند.

آقای هاشمی شاهرودی - برای تجریش نمی خواهد انتخابات

آقای یزدی - به عبارت دیگر، در تقسیمات کشوری وزارت کشور، ری برای خودش شهرستانی جدا از تهران است.

آقای علیزاده - ری، شهرستان است.

آقای هاشمی شاهرودی - شهرش از تهران جدا است.

آقای یزدی - در حقیقت از نظر شهرداری، همه اینها آمده اند و زیرمجموعه ی یک شهرداری شده اند.

آقای علیزاده - از لحاظ شهری همه ی اینها یک شهر هستند.

آقای هاشمی شاهرودی - این طوری نیست.

آقای یزدی - [تهران، شهر ری و شمیرانات] از نظر شهری، یک شهر هستند؛ یعنی خدمات شهری را در یک مرکز باید به این مکان ها بدهند. مثلاً ری در حقیقت بخشی از شهرداری تهران است، در حالی که از نظر تقسیمات کشوری، فرمانداری اش از فرمانداری تهران جداست.

آقای هاشمی شاهرودی - از نظر تقسیمات کشوری، شهر ری، شهر مستقلی است. اصل (۱۰۰) قانون اساسی هم می گوید هر جا شهرستانی وجود دارد، [شورای شهر مستقلی هم دارد].

آقای یزدی - شهرداری، دولتی نیست، ولی تقسیمات کشوری، دولتی است.

آقای مدرسی یزدی - اصل (۱۰۰) قانون اساسی می گوید: «اداره امور هر روستا، بخش، شهر، شهرستان یا استان با نظارت شورایی به نام شورای ده، بخش، شهر، شهرستان یا استان صورت می گیرد.» پس معلوم می شود که شهر، خودش شورا دارد. شورای شهر از چه تشکیل می شود؟ از طریق انتخابات و با رأی مردم تشکیل می شود. ما الان می خواهیم ببینیم آیا ری خودش یک شهر است یا نیست؟

آقای علیزاده - بله، مثل تهران.

آقای یزدی - شهر ری از نظر شهری بخشی از شهرداری تهران است.

آقای مدرسی یزدی - ملاک شهر بودن شهر ری چیست؟

آقای کدخدایی - شهرداری [تهران و شهر ری] یکی است.

آقای مدرسی یزدی - پس چرا در سال ۱۳۸۱ [در شورای نگهبان به آن مصوبه] اشکال وارد کرده اید؟ پس اشکال قبلی بی مورد بوده است.

آقای کدخدایی - نه، آن اشکال طبق قانون اساسی درست بوده است.

آقای یزدی - آن اشکال قبلی شورا، بر اساس تقسیمات کشوری و وجود فرمانداری مستقل برای هر یک از این جاها بوده است که درست است.

آقای کدخدایی - جلسه ی قبل [در اظهار نظر شماره

مجزا برگزار کند؟

آقای کدخدایی - نه نمی‌خواهد. دولت فقط می‌خواهد انتخابات شهر ری را مستقل از تهران برگزار کند.

آقای سلیمی - دولت نمی‌تواند برای تجریش، انتخابات شورای شهر مستقل برگزار کند؛ چون تفکیک [حوزه‌های انتخابات شورای شهر تهران از تجریش] برایشان مشکل است. حرف حساب این مصوبه هم همین است و خودشان هم قبول دارند که قانون غیر از این را می‌گوید که اینها می‌خواهند انجام بدهند. حالا می‌خواهند از شورای نگهبان رأی خلاف قانون اساسی بگیرند. حالا دیگر تشخیص با آقایان است.

آقای هاشمی‌شاهرودی - آقای سلیمی درست می‌گوید.

آقای علیزاده - ما باید بین شهر^۱ و شهرستان^۲ تفکیک بکنیم.

شهر، یک مجموعه است، اما شهرستان یک منطقه وسیعی است که از تعداد زیادی از روستا و بخش تشکیل می‌شود. [اعضای شوراهای شهرها و بخش‌های واقع در محدوده‌ی هر شهرستان] رأی می‌دهند و [اعضای] شورای شهرستان را انتخاب می‌کنند.

آقای یزدی - منتخبین شوراهای شهر و بخش، شورای شهرستان را تشکیل می‌دهند.

آقای علیزاده - بله.

آقای مدرسی‌یزدی - البته این مطلب در قانون اساسی نیامده، بلکه در قانون عادی [تشکیلات، وظایف و انتخاب شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵/۳/۱] آمده است.

آقای علیزاده - در قانون عادی آمده است.

آقای مدرسی‌یزدی - معلوم نیست [چنین مصوبه‌ای] مطابق قانون اساسی باشد.

آقای علیزاده - خوب به هر حال، آن قانون به تأیید شورای نگهبان رسیده است [و مغایر با قانون اساسی شناخته نشده است]. اما شورای استان از نمایندگان منتخب مجموعه شوراهای شهرستان تشکیل می‌شوند.^۳ یک شورای عالی استان‌ها هم در تهران داریم که از نمایندگان منتخب شوراهای استان‌ها تشکیل می‌شود.^۴

→

تصویب مجلس شورای اسلامی می‌تواند کمتر از ۵۰ هزار نفر باشد.

تبصره ۳- مرکز شهرستان یکی از شهرهای همان شهرستان است که مناسب‌ترین کانون طبیعی، فرهنگی، اقتصادی، سیاسی و اجتماعی آن محدوده شناخته می‌شود.

۳. ماده (۱۱) قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری اصلاحی ۱۳۸۲/۷/۶:

«ماده ۱۱- شورای استان از نمایندگان منتخب شوراهای شهرستان‌های تابعه که در مرحله اول با رأی اکثریت مطلق و در صورت عدم احراز، در مرحله دوم با اکثریت نسبی از بین اعضای شورای شهرستان انتخاب و معرفی شده‌اند، تشکیل می‌شود.

تبصره ۱- تعداد اعضای شورای استان حداقل پنج نفر است. چنانچه یک استان کمتر از پنج شهرستان داشته باشد، کسری تعداد اعضای شورای استان تا پنج نفر به نسبت جمعیت از شوراهای شهرستان‌های ذی‌ربط تأمین می‌شود. در هر صورت هر شهرستان نباید بیش از دو نماینده در شورای استان داشته باشد و در صورتی که استان فقط یک شهرستان داشته باشد، اعضای شورای استان همان اعضای شورای شهرستان خواهند بود.»

۴. ماده (۱۴) قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری اصلاحی ۱۳۸۶/۸/۲۷: «ماده ۱۴- شورای عالی استان‌ها، از نمایندگان منتخب شوراهای استان‌ها که در مرحله اول با رأی اکثریت مطلق و در صورت عدم احراز، در مرحله دوم با اکثریت نسبی انتخاب و معرفی می‌شوند، تشکیل می‌گردد.

تبصره ۱- از استان‌های تا دو میلیون نفر جمعیت، دو نماینده و از استان‌های دارای بیش از دو میلیون نفر جمعیت، سه نماینده و از استان تهران، چهار نماینده در شورای عالی استان‌ها عضویت دارند.»

۱. ماده (۴) قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری اصلاحی ۱۳۹۰/۳/۳۱:

«ماده ۴- شهر، محلی است با حدود قانونی که در محدوده جغرافیایی بخش واقع شده و از نظر بافت ساختمانی، اشتغال و سایر عوامل، دارای سیمایی با ویژگی‌های خاص خود بوده به طوری که اکثریت ساکنان دائمی آن در مشاغل کسب، تجارت، صنعت، کشاورزی، خدمات و فعالیت‌های اداری اشتغال داشته و در زمینه خدمات شهری از خودکفایی نسبی برخوردار و کانون مبادلات اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی حوزه جذب و نفوذ پیرامون خود بوده و حداقل دارای ده هزار نفر جمعیت باشد. تبصره ۱- تعیین محدوده شهری به پیشنهاد شورای شهر و تصویب وزارتین کشور و راه و شهرسازی خواهد بود.

تبصره ۲- محله، مجموعه ساختمان‌های مسکونی و خدماتی است که از لحاظ بافت اجتماعی ساکنانش خود را اهل آن محل می‌دانند و دارای محدوده معین است. حدود محله‌های شهر تابع تقسیمات شهرداری خواهد بود.

تبصره ۳- منطقه، در شهرهای بزرگ از به هم پیوستن چند محله، منطقه شهری تشکیل می‌شود.

تبصره ۴- حوزه شهری، به کلیه نقاطی اطلاق می‌شود که در داخل و خارج محدوده قانونی شهر قرار داشته و از حدود ثبتی و عرفی واحدی تبعیت کنند.

تبصره ۵- روستاهای مرکز بخش با هر جمعیتی و روستاهای واجد شرایط چنانچه دارای سه هزار و پانصد نفر جمعیت باشند شهر شناخته می‌شوند.»

۲. ماده (۷) قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری اصلاحی ۱۳۸۹/۱۲/۴:

«ماده ۷- شهرستان، واحدی از تقسیمات کشوری است با محدوده جغرافیایی معین که از به هم پیوستن چند بخش همجوار که از نظر عوامل طبیعی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی واحد متناسب و همگنی را به وجود آورده‌اند.

تبصره ۱- حداقل جمعیت شهرستان با در نظر گرفتن وضع پراکندگی و اقلیمی کشور به دو درجه تراکمی به شرح زیر تقسیم می‌شود:

الف- تراکم زیاد ۱۲۰۰۰۰ نفر.

ب- تراکم متوسط ۸۰۰۰۰ نفر.

تبصره ۲- در نقاط کم‌تراکم، دورافتاده، مرزی، جزائری و کویری و نقاط کم‌ترتوسعه‌یافته (طبق فهرست سالانه دولت) با توجه به کلیه شرایط اقلیمی، سیاسی، اقتصادی و اجتماعی با تصویب هیئت وزیران و در موارد استثنایی با

←

غیردولتی است، [این مناطق از لحاظ شهری زیرمجموعه‌ی شهرداری تهران قرار گرفته‌اند].

آقای هاشمی‌شاهرودی - اصل (۱۰۰) خلاف این مسئله را می‌گوید. **آقای یزدی - تقسیمات کشوری و شهرستان دانستن یک منطقه** و ایجاد فرمانداری و استانداری در صلاحیت وزارت کشور است، اما در خدمات شهری و [مسائل مرتبط با شهرداری که جنبه‌ی دولتی آن ضعیف است، قابلیت تجمیع دارد].

آقای هاشمی‌شاهرودی - اصل (۱۰۰) قانون اساسی، این دو تا [مسئله‌ی سیاسی و شهری] را یکی کرده است. اصل (۱۰۰) می‌گوید شورا باید طبق آن باشد.

آقای یزدی - می‌دانم. با این تقریبی که الان هم گفته شد، [با این مصوبه‌ی مجلس] این تجمیع، قانونی می‌شود؛ نه اینکه بخواهند غیرقانونی عمل کنند؛ [با این مصوبه، این تجمیع] قانونی می‌شود. **آقای هاشمی‌شاهرودی - این تبصره، خلاف اصل (۱۰۰) قانون** اساسی است.

آقای یزدی - معنای این مصوبه این است که از نظر شهری، ری بخشی از شهر تهران است، ولی از نظر تقسیمات کشوری، چون فرمانداری دارد، شهرستان مستقلی است. بخش‌ها و روستاهایش جزء بخشی از شهرستان ری هستند. نتیجه‌ی این مصوبه، این می‌شود دیگر؛ یعنی روستاهایش جزء شهر تهران نیستند، چون اصلاً دو تا شهرستان هستند.

آقای هاشمی‌شاهرودی - نمی‌شود که این شوراها را تجمیع کرد. **آقای کدخدایی -** من یکی دو نکته را عرض بکنم، شاید مسئله را روشن بکند.

اولاً مصوبه‌ی سابق گفته بود: «در محدوده شهری تهران که شامل ری و شمیرانات نیز می‌باشد، یک شورای اسلامی شهر تشکیل می‌شود.» با آن ابهامی که ما هفته گذشته به تبصره گرفتیم، الان گفتند: «در محدوده شهری تهران، ری و تجریش فقط یک شورای اسلامی شهر تشکیل می‌شود.» در واقع یک اصلاح این‌طوری به عمل آمده است.

آقای یزدی - [در مصوبه‌ی اصلاحی] شمیرانات را هم حذف کرده‌اند.

آقای کدخدایی - دوم اینکه تقسیمات کشوری به موجب قانون است. قانون به دولت این اختیار را داده که این تقسیمات کشوری را انجام بدهد. دولت تا یک سال پیش این کار را نکرده بود؛ یعنی شهر ری و شمیرانات را [از تهران] از این جهت تفکیک نکرده بود و خودش هم عملاً این کار را انجام می‌داد؛

آقای مدرس‌یزدی - این یک چیز جداست.

آقای علیزاده - پس ما نباید شهر را با شهرستان خلط کنیم؛ عملاً هم [یکی] نیست. قانوناً هم الان این سه تا منطقه [تهران، شهر ری و شمیرانات] در مجموع یک شهر هستند. شورای عالی شهرسازی هم بر مبنای قانون گفته است که تهران - به معنای اخص آن - با شهر ری و شمیرانات - قسمت شهری شمیران و قسمت شهری شهر ری و نه شهرستان آن - مجموعاً یک شهر محسوب می‌شوند و جزء بیست و دو منطقه شهرداری تهران و مناطق ثبتي تهران و مناطق انتظامی و کلانتری تهران هستند. منطقه ری و تجریش که کلانتری جداگانه ندارند. همه اینها زیرمجموعه‌ی تهران بزرگ هستند. الان آقایان [نمایندگان مجلس] می‌گویند ما از جهت شهری می‌گوییم اینها یک شورای شهر داشته باشند؛ ما به شهرستان بودنشان که کاری نداریم.

آقای اسماعیلی - [در این مصوبه، نسبت به شهرستان بودن شهر ری و شمیرانات] سکوت کرده‌اند.

آقای علیزاده - بله، [نسبت به شهرستان بودن شهر ری و شمیرانات] سکوت کرده‌اند و لذا طبق قانون، آنها شهرستان هستند. می‌گویند ما [نسبت به شوراها] شهرستان ری و شمیرانات [حرفی نداریم. الان حرف نمایندگان این است، نه اینکه عملاً این‌طور باشد [که شهر ری و شمیرانات جزء شورای شهر تهران باشند]، بلکه قانوناً هم همین‌طور است. با توضیحاتی که نمایندگان مجلس تلفنی به من دادند - با من حضوری صحبت نکردند- اینها این را می‌گویند؛ می‌گویند ما الان نمی‌خواهیم بگوییم که منطقه ری و شمیرانات در شهرستان تهران ادغام بشود و در مجموع یک شهرستان بشود. دولت هم که این کار را کرده [و منطقه ری را از تهران تفکیک کرده]، خودش می‌داند که اصلاً [شهر ری از تهران] قابل تفکیک نیست. **آقای یزدی -** به عبارت دیگر فرمانداری‌ها که توسط وزارت کشور تقسیم می‌شود، در مورد شهر ری و شمیرانات، فرمانداری مستقلی دارند.

آقای علیزاده - فرمانداری جداگانه [از تهران] دارند.

آقای یزدی - اما چون اصولاً شهرداری دولتی نیست و شهرداری یک امر جدایی از وزارت کشور است، شهرداری می‌گوید تهران ری و شمیرانات، در مجموع یک شهر هستند.

آقای هاشمی‌شاهرودی - [تجمیع شهر ری و شمیرانات با تهران] خلاف قانون اساسی است.

آقای یزدی - نه، خلاف قانون اساسی نیست؛ چون [شهرداری]

آقای یزدی - روستاهای شمیران، با شهر شمیران، در مجموع شهرستان [شمیرانات] را تشکیل می‌دهند.

آقای کدخدایی - انتخابات شوراها در روستاها و بخش‌های شمیرانات، به صورت جدا برگزار می‌شود.

آقای هاشمی‌شاهروندی - خب مجلس خودش بیاید قانون تقسیمات کشوری را اصلاح کند و همین مطلب را در آن قانون بگوید؛ بگوید ما شهر ری و تجریش را ضمن شهر تهران، یک شهر حساب می‌کنیم. آن قانون تقسیمات کشوری را اصلاح کند.

آقای ره‌پیک - مصوبه‌ی قبلی مجلس کمی این معنا را می‌رساند که به طور ضمنی دارند تقسیمات کشوری را هم به هم می‌زنند؛ چون در متن تبصره، عبارت «شامل» را گفته بود. در اصلاحیه این واژه را هم برداشته‌اند؛ یعنی ابهامش بیشتر شده است؛ چون مصوبه‌ی اصلاحی به این معنی است که ضمن اینکه تقسیمات کشوری قبلی برقرار است، [ولی با این حال، در این مناطق فقط یک شورای اسلامی شهر تشکیل می‌شود].

آقای هاشمی‌شاهروندی - یعنی بدون اینکه بگوید [تهران، شهر ری و تجریش در مجموع] یک شهر است، می‌خواهد بگوید برای این مناطق فقط یک شورای اسلامی شهر تشکیل می‌شود و یک انتخابات برگزار می‌شود. اما از این جهت که [آیا تهران، شهر ری و تجریش در مجموع] یک شهر است یا نیست، ساکت است. این عبارت نمی‌گوید که [این مناطق، در مجموع] یک شهر است، فقط می‌خواهد شوراها را [این سه شهر] را یکی کند.

آقای امیری - واقع قضیه این است که این مسئله، یک مسئله‌ی اختلافی بین دولت و شهرداری است. دولت به دنبال این است که [شهر ری] مستقل بشود و متعاقب همان تقسیم‌بندی تقسیمات کشوری، برای شهر ری، شهردار [مستقل از تهران] هم بگذارد.

آقای کدخدایی - ولی دولت برای شمیرانات نمی‌خواهد چنین کاری بکند، با اینکه حکم هر دو تای آنها [ری و شمیرانات] یکی است. دولت فقط می‌خواهد شهر ری را [از تهران جدا] بکند؛ می‌گوید شمیرانات همچنان به تهران ملحق باشد و الآن می‌خواهد انتخابات شورای اسلامی شهر شمیرانات را با تهران برگزار کند.

آقای اسماعیلی - الآن مشکل همین است.

آقای هاشمی‌شاهروندی - این، مغایر قانون اساسی است.

آقای کدخدایی - اگر دولت می‌تواند شمیرانات را [همچنان به تهران ملحق بداند]، پس شهر ری را هم می‌تواند.

یعنی انتخابات [شورای شهر این مناطق] را یک‌جا برگزار می‌کرد. سال گذشته، دولت، [شهر ری را از تهران] تفکیک کرد. حالا مجلس آمده به طور ضمنی گفته [انتخابات شورای شهر ری و تهران با هم برگزار می‌شود]؛ یعنی مجلس این صلاحیتی را که ذاتاً داشته است، [اعمال کرده است]. مجلس می‌توانست با اصلاح قانون تقسیمات کشوری بیاید صراحتاً بگوید که تهران یعنی ری، شمیرانات و تهران، اما الآن آمده به طور ضمنی گفته که تهران و ری و تجریش در مجموع یک شهر هستند. به نظر ما این تبصره اشکال ندارد؛ یعنی اصلاً خلاف قانون اساسی نیست.

آقای هاشمی‌شاهروندی - نگفته [تهران و ری و تجریش در مجموع] یک شهر است، گفته [در محدوده شهری تهران، ری و تجریش فقط] یک شورا تشکیل می‌شود.

آقای کدخدایی - بله، خب این یعنی چه؟

آقای هاشمی‌شاهروندی - باید بگوید [تهران، ری و تجریش، در مجموع] یک شهر است.

آقای کدخدایی - بنده هم می‌گویم که به طور ضمنی دارد قبول می‌کند که اینها یک شهر هستند.

آقای هاشمی‌شاهروندی - اگر [مجلس در ضمن مصوبه‌ای] بگوید که [در محدوده‌ی شهری] قم و تهران، یک شورای شهر تشکیل می‌شود، درست است؟!

آقای کدخدایی - این تبصره به طور ضمنی گفته [تهران، شهر ری و تجریش] یک شهر هستند.

آقای هاشمی‌شاهروندی - نه، این طوری نیست.

آقای جنتی - رأی بگیرید.

آقای مدرسی‌یزدی - نمی‌شود که [شهر ری و شمیرانات به صورت هم‌زمان] شهر و شهرستان باشند و شمیرانات در عین حال که خودش شهرستان است، در عین حال جزء شهر تهران باشد.

آقای یزدی - نه، بخش شهری شمیرانات، جزء شهر تهران است.

آقای مدرسی‌یزدی - چنین چیزی نمی‌شود.

آقای یزدی - روستاهایش دیگر [جزء تهران] نیست.

آقای مدرسی‌یزدی - این شهرستان در مقابل شهر است؛ بنابراین نمی‌شود که خود شمیرانات شهرستان باشد، ولی جزء شهر تهران باشد یا اینکه شهر ری شهرستان باشد، ولی جزء شهر تهران باشد.

آقای کدخدایی - شهرش جزء تهران است، نه کل شهرستان و نه روستاهایش.

آقای مدرسی‌یزدی - نمی‌شود.

مناطق] شهرداری فرق می‌کند.

آقای علیزاده - [تقسیمات مناطق] شهرداری، مربوط به شهر است.

آقای ره‌پیک - اگر شهرداری تهران، شهر را به بیست و دو منطقه تقسیم کرده، ربطی به تقسیمات کشوری ندارد.

آقای جنتی - آقای علیزاده رأی بگیرید.

آقای علیزاده - حضرات آقایانی که با این اصلاح به عمل آمده، اشکال شورای نگهبان به این مصوبه را باقی می‌دانند، بفرمایند.

آقای جنتی - خیلی خوب رأی نیاورد. برویم سراغ اشکال بعدی.

منشی جلسه - [اشکال بعدی شورای نگهبان در نظر شماره

۱۸۴۹۹۱۰/۳۰/۹۲ مورخ ۱۳۹۲/۱/۲۴ چنین بوده است:] «در ماده

(۶) مقید نمودن مصوبات شوراها به عدم مخالفت با «موازین

اسلام»، مغایر با اصل (۱۰۵) قانون اساسی شناخته شد.» که مجلس

برای رفع این ایراد، [در اصلاحیه‌ی مورخ ۱۳۹۲/۱/۲۷ نوشته

است:

«در سطر سوم ماده (۸۰) موضوع ماده (۶) طرح، بعد از عبارت

«مغایر با» عبارت «موازین اسلام (با) اضافه می‌شود.»

۳. ماده (۶) طرح اصلاح موادی از قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۹۱/۱۲/۲۷: «ماده ۶- ماده (۸۰) قانون و تبصره (۱) آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۸۰- مصوبات کلیه شوراهای موضوع این قانون در صورتی که پس از دو هفته از تاریخ ابلاغ، مورد اعتراض قرار نگیرد، لازم‌الاجرا است و چنانچه مسئولان ذی‌ربط، آن را مغایر با قوانین و مقررات کشور و یا خارج از حدود وظایف و اختیارات شوراها تشخیص دهند، حداکثر ظرف دو هفته از تاریخ ابلاغ مصوبه می‌توانند با ذکر مورد و به‌طور مستدل اعتراض خود را به شورای اسلامی اعلام و درخواست تجدیدنظر کنند. شورا موظف است ظرف ده روز از تاریخ وصول اعتراض، تشکیل جلسه دهد و به موضوع رسیدگی و اعلام نظر کند. در صورتی که شورا در بررسی مجدد از مصوبه مورد اختلاف عدول نکند، با درخواست رسمی مقام صلاحیت‌دار معترض که حداکثر باید ظرف دو هفته پس از اعلام کتبی شورا صادر شود، موضوع توسط آن مقام صلاحیت‌دار به هیئت حل اختلاف ذی‌ربط ارجاع می‌شود. هیئت مزبور مکلف است ظرف بیست روز به موضوع، رسیدگی و اعلام نظر نماید. در صورت عدم اعلام نظر هیئت در مدت مذکور، مصوبه شورا لازم‌الاجرا می‌شود.

تبصره ۱- اعتراض در مورد مصوبات شوراهای اسلامی روستا و بخش توسط بخشدار یا شورای اسلامی شهرستان، در مورد مصوبات شوراهای اسلامی شهر و شهرستان توسط فرماندار یا شورای اسلامی استان، در مورد مصوبات شورای اسلامی استان توسط استاندار، مسئولان دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط یا شورای عالی استان‌ها و در مورد مصوبات شورای عالی استان‌ها توسط وزیر کشور یا عالی‌ترین مقام دستگاه‌های ذی‌ربط صورت می‌گیرد. شوراهای موضوع این تبصره مکلفند یک نسخه از مصوبات خود را ظرف یک هفته برای شورای واجد صلاحیت اعتراض به مصوبات آنها و دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط که مصوبه مربوط به آنها می‌باشد، ارسال کنند.»

آقای علیزاده - در سوابقی که آقای چمران^۱ [در این خصوص ارائه داده، بیان شده که]، خود آقای عسگری آزاد و ...^۲ در شورای عالی شهرسازی تصویب کرده‌اند که تهران و شهر ری و شمیران در مجموع یک شهر هستند.

آقای مدرسی‌یزدی - پس وقتی [شهر ری و شمیرانات]، جزء شهر [تهران] شد، دیگر نمی‌تواند شهرستان باشد.

آقای علیزاده - خوب ما به آن چه کار داریم؟ به ما چه ربطی دارد؟

آقای کدخدایی - [در آن خصوص]، دولت باید [تقسیمات کشوری را] اصلاح بکند.

آقای علیزاده - بله، آن موضوع به ما ربطی ندارد.

آقای مدرسی‌یزدی - اگر مدرکی وجود دارد که اینها [تهران، شهر ری و شمیرانات در مجموع] یک شهر هستند، این مصوبه اشکالی ندارد، اما آنها [ری و شمیرانات] نباید شهرستان باشند.

آقای کدخدایی - اصلاً بحث میان مجلس و دولت در این مدت همین بوده است و در این یک سال گذشته که مجلس اصرار می‌کرد که دولت شهر ری و شمیرانات را از تهران جدا محسوب نکند، [به همین دلیل استناد می‌کرد].

آقای هاشمی‌شاهروندی - خوب مجلس [برای رسیدن به این مقصود، قانون را] اصلاح کند. مگر مجلس دستش بسته است؟!

آقای مدرسی‌یزدی - خوب، چرا مجلس همین موضوع را در مصوبه‌اش [صراحتاً] نگفته است؟

آقای هاشمی‌شاهروندی - خوب بروند در مجلس تصویب کنند که شهر ری، ضمن شهر تهران است و [این دو، در مجموع] یک شهر است.

آقای علیزاده - الآن که شهر ری [و تهران مجموعاً] یک شهر است.

آقای هاشمی‌شاهروندی - این موضوع را شما می‌گویید؛ قانوناً این‌طور نیست. در حال حاضر، قانوناً این دو منطقه، دو شهر است. خود مجلس تصویب کند و قانون بگذارند که شهر ری و تهران یک شهر هستند.

آقای علیزاده - الآن دولت رفته و [برای انتخابات شوراها] به اینها ابلاغ کرده ...

آقای ره‌پیک - آقای علیزاده، تقسیمات کشوری با [تقسیمات

۱. مهندس مهدی چمران، عضو و رئیس شورای اسلامی شهر تهران و رئیس شورای عالی استان‌ها (۱۳۸۴-۱۳۹۳).

۲. محمود عسگری‌آزاد، رئیس مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران (از مهر ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۲)، معاون تحقیقات و برنامه‌ریزی توسعه شهری (از ۱۳۸۷ تا مهر ۱۳۸۹).

آقای جنتی - خب، اشکالش رفع شده دیگر.

آقای علیزاده - ما در اشکالمان، گفته بودیم مصوبات شوراها نباید مخالف موازین اسلام باشد.

آقای هاشمی‌شاهرودی - عبارت «موازین اسلام یا» را اضافه کرده‌اند: «در سطر سوم ماده (۸۰) موضوع ماده (۶) طرح، بعد از عبارت «مغایر با» عبارت «موازین اسلام یا» اضافه می‌شود.»

آقای علیزاده - [ماده‌ی (۸۰) قانون، با این اصلاح چنین می‌شود: «... چنانچه مسئولان ذی‌ربط، آن را مغایر با موازین اسلام یا قوانین و مقررات کشور و یا خارج از حدود وظایف و اختیارات شوراها تشخیص دهند...»]

آقای جنتی - درست است؛ اشکال برطرف شده است.

منشی جلسه - در ادامه‌ی ایراد [در نظر شماره ۹۲/۳۰/۴۹۹۱۸ مورخ ۱۳۹۲/۱/۲۴ شورای نگهبان] گفته بودیم که: «همچنین با توجه به اینکه تبصره ماده (۸۰) قانون اصلاح قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخابات شهرداران مصوب ۱۳۸۲، با عبارت «رسیدگی به اعتراض موضوع این قانون مانع از رسیدگی به شکایات سایر اشخاص در محاکم صلاحیت‌دار نخواهد بود»، مصوبات شوراهای محلی را قابل اعتراض در مراجع دادگستری نیز دانسته بود و از آنجا که عبارت مزبور در مصوبه فعلی حذف شده است، حذف آن به منزله نفی این صلاحیت تلقی شده و لذا ماده (۶) از این حیث، مغایر با اصول (۱۵۶) و (۱۵۹) قانون اساسی است.» که [مجلس برای برطرف کردن این ایراد، در اصلاحیه‌ی مورخ ۱۳۹۲/۱/۲۷] همین عبارت را به انتهای تبصره (۱) ماده (۸۰) اضافه کرده است.^۱

[مجلس در این مصوبه‌ی اصلاحیه‌ای] ماده (۹)^۲ را هم اصلاح کرده است: «ماده ۹- این قانون از زمان تصویب، لازم‌الاجرا و احکام آن برای دوره چهارم انتخابات شورای اسلامی شهر و روستا نیز اجرا می‌شود.»^۳

۱. متن مصوبه‌ی اصلاحی مورخ ۱۳۹۲/۱/۲۷ مجلس شورای اسلامی: «متن زیر به انتهای تبصره (۱) ماده (۸۰) موضوع ماده (۶) طرح، اضافه می‌شود: «رسیدگی به به اعتراض موضوع این قانون، مانع از رسیدگی به شکایات سایر اشخاص در محاکم صلاحیت‌دار نیست.»

۲. ماده (۹) طرح اصلاح موادی از قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۹۱/۱۲/۲۷: «این قانون از زمان تصویب، لازم‌الاجرا است.»

۳. نظر شماره ۹۲/۳۰/۴۹۹۸۱ مورخ ۱۳۹۲/۱/۲۸ شورای نگهبان: «عطف به نامه شماره ۱۶۱/۲۹۸۲ مورخ ۱۳۹۲/۱/۲۷ و پیرو نامه شماره ۹۲/۳۰/۴۹۹۱۸ مورخ ۱۳۹۲/۱/۲۴، طرح اصلاح موادی از قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران که با

→

اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و هفتم فروردین ماه یکهزار و سیصد و نود و دو به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۹۲/۱/۲۸ شورای نگهبان مورد بحث و بررسی قرار گرفت و با توجه به اصلاحات به عمل آمده، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.»

←